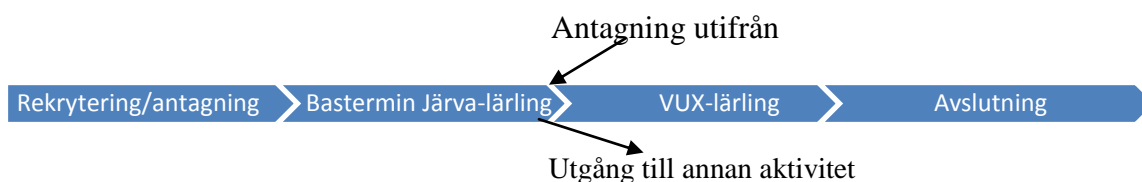

Utveckling Järva-lärling (presenterat för styrgrupp 20110613)

Nedanstående har tagits fram utifrån info via styrgrupp 20110523 samt via projektledare Pär Lundström. Riktlinje är 80 veckors utbildning vilken inkluderar 3 månaders (12 veckor) introduktion som utgår från den av Hantverksakademien (HN) tidigare framtagna *Basterminen*. Därtill ska följande månads inledande lärlingsplatsplacering (4 veckor) innebära extra insatser för att få den ungas möte med verkligheten i en arbetsvardag att bli så lyckosam som möjligt.

Tidigare grundidé med Bastermin

Övergripande uppdrag för basterminen sades vara:

- Samhällsuppdrag (medborgaruppdrag/socialisering)
- Individuppdrag (optimal personlig utveckling)
- Kunskapsuppdrag (utbildning)

Nedanstående förslag har under vecka 1-12 huvudfokus på *individuppdraget*. Mot slutet av perioden kommer *samhällsuppdraget* in. *Kunskapsuppdraget* tar över successivt från det att eleven placerats på lärlingsplats vilket beräknas vara vecka 13. Uppdragen är dock inte strikt avgränsade utan ska ses löpa parallellt; fördelning och tyngdpunkt är sedan individberoende.

En av lärlingsutbildningens styrkor är de många vinster som finns i det individnära och relationsbaserade. Möjligheten att bryta mönster och placera en människa i andra (lämpligare) sammanhang är stor. Efter analys av det gångna året i kombination med erfarenheter från såväl *Ungas Yrkesrevansch* som nuvarande *IV* så framkommer med tydlighet att tankarna med intag i grupp inte är att rekommendera för lyckad hantering och därmed förutsättning för bättre resultat då det gäller denna elevgrupp.

Med detta dokumentets upplägg går vi alltså över till i huvudsak individbaserad hantering. Intag ske kontinuerligt. Grupp kommer eventuellt endast in vid vissa moment i undervisningen – i övrigt sker denna i form av studios där eleven har tillgång till tid, plats och lärare. Utbildningens progression läggs upp och följs upp enligt en individuell utbildningsplan.

Flödesschema i upplägget som helhet

Vecka 1-12 benämns **Yrkesintroduktion med coachning**. Denna period har tydligt fokus på den enskilda individen med personlig coachning under hela perioden enligt ICF (international coach federation). Parallellt med detta arbete deltar eleverna i verkstadsarbete för att få inledande kännedom om olika material och yrken. Detta görs i en modell liknande arbetsträning. Nivå är beroende av individens förutsättningar, behov och önskemål.

Vecka 13-80 benämns **Lärlingsutbildning VUX med utökat stöd**. Dessa 68 veckor indelas i planeringen i en 4-veckorsperiod med orienteringskurs på lärlingsplats, tre 20-veckorsperioder och en avslutande 4-veckorsperiod. Vid varje periods avslut finns en tydlig kontrollpunkt.

Upplägget utgår från individen och intag sker kontinuerligt. Varje studerande går alltså in i nedanstående upplägg på löpande intag. Möjligt gruppupplägg finns i verkstäder och i kurser som syftar till stärkning i arbetsmiljö och säkerhet.

Yrkesintroduktion med coachning – 12 veckor (3 månader)

Syfte: Fånga upp, motivera och formulera nya, medvetna livsval för unga människor ”utanför”. Denna introduktion är en inledande förberedelse för vidare aktivitet. Eleven ska hitta sina egna drivkrafter samt definiera önskade resultat så att h*n får ut mer av sin inneboende potential. Detta för ökad motivation, prestation och självtillfredsställelse.

Mål: Perioden är mycket individrelaterad och flera möjliga utgångar finns beroende på person: 1. Vidare lärlingsutbildning inom ramen för projektet, vecka 13-80. 2. Utgång till annan aktivitet i Stockholms stad. 3. Utgång till arbete. 4. Utgång till annan utbildning. 5. Övrigt.

I periodens inledning är *individuppdraget* betonat; under periodens gång kommer också *samhällsuppdraget* in; mot slutet av perioden ska eleven vara förberedd för att träda in i *kunskapsuppdraget* fullt ut.

Upplägg: Coachning enligt ICF; även andra aktiviteter hålls, med syfte att få eleven att göra vissa grundläggande ställningstaganden i sin nuvarande livssituation. Plan för framtiden med personliga mål läggs. Yrkesintroduktion ingår som förberedelse inför eventuell övergång till period *Lärlingsutbildning VUX* (se nedan). Denna yrkesintroduktion har mer karaktären av arbetsträning. Nivå är beroende av individens förutsättningar, behov och önskemål.

Aktiviteter som syftar till individens ökande ansvarstagande för den egna situationen planeras; detta för att bryta och byta invanda mönster av negativ art. Därtill krävs aktiviteter för att öka såväl samhällsengagemang, som att ge grundläggande samhällskunskap. Huvudfokus för Järva-lärling är hantverksyrken och hantverksnära yrken (fackhandel). För andra utgångar ansvarar Sthlms stad att lotsa den studerande vidare till.

Eleven ska genom personlig coachning sätta upp mål och göra en plan för att uppnå målen, samt inleda arbete med konkret måluppfyllelse. Den studerande deltar i aktiviteter som syftar till att öka individens ansvarstagande för den egna situationen; detta görs genom feed-back,

stödande samtal, motivationshöjande aktiviteter där bekräftelse samt utmaning av individen genom konstruktiv kritik är viktiga inslag.

Perioden innehåller:

- Individuell coaching.
- Täta uppföljningar av den uppsatta planen med dess planerade slutpunkt.
- Grundläggande livs- och arbetslivskunskap (se t ex kursplan *Livskunskap*, IOS1501, 100 poäng).
- Praktiskt arbete i skolverkstad med olika material vilket kombineras med yrkesvägledning.

Perioden kan innehålla:

- Inledande språkstudier i svenska med fokus yrkesspråk.
- Inledande studier i matematik och engelska men då helt fokuserat på yrket.

Perioden inleds med att fullfölja rekryterings kartläggning av individen för att tydliggöra vidare insatser och åtgärder. Ovanstående punkter är därmed balanserade utifrån individ.

Mot slutet av introduktionsperioden *Yrkesintroduktion med coaching* ska eleven vara förberedd för inträde i *Lärlingsutbildning VUX med utökat stöd*. Utplacering på lärlingsplats är en av förutsättningarna för att gå vidare till perioden *Lärlingsutbildning VUX med utökat stöd*. Elev som har andra önskemål eller som inte bedöms kunna gå vidare vägleds via Sthlms stad som då tar över för andra aktiviteter.

Lärlingsutbildning VUX med utökat stöd – 68 veckor

Syfte: Att eleven ska få ordentligt fäste i valt yrke och/eller på arbetsmarknaden. Att eleven ska ha en bredare plattform att verka utifrån i såväl samhället som i den egna livssituationen.

Mål: Perioden är yrkes- och arbetsmarknadsrelaterad. Perioden räknas som heltidsstudier där målet är att eleven följer arbetsplatsens tider i proportion heltid. Slutsteget för denna period är insteget i den individuella planens tänkta slutmål – arbete och/eller vidare utbildning.

Under denna period finns såväl *individuppdraget* som *samhällsuppdraget* kvar, men *kunskapsuppdraget* är det dominerande.

Upplägg:

Perioden är uppdelad i en inledande 4-veckorsperiod, tre 20-veckorsperioder samt en avslutande 4-veckorsperiod.

Perioden har avgörande kontrollpunkter i övergången mellan varje delperiod. Detta för att inte ”släppa vidare” en elev som inte når utbildningsmålen. Elev som bedöms inte nå utbildningsmålen för en delperiod ska genom Sthlms stads försorg vägledas till mer lämpligt alternativ.

Perioden kommer i sin inledning att hållas så *yrkesren* som möjligt; detta för att eleven ska *fästa* ordentligt i såväl yrke som på företag. När elevens utbildningssamordnare gör bedömningen att eleven är mogen för detta så kan, om eleven så önskar, studier i teoretiska ämnen inledas.

Perioden inleds med en 4-veckorsperiod bestående av en orienteringskurs (i jämförelse sammanlagt 80 poäng). Denna period syftar till att konkret omsätta och motivera de uppsatta individuella utbildningsmålen samt genom stöttning av individen minimera risk för avhopp under fortsatt utbildning.

Perioden har sedan tre 20-veckorsperioder som innehåller framförallt yrkeskurser utifrån yrke, t ex *Hantverksteknik*. Med beräkning 20 poäng per vecka ger detta 3 x 400 poäng.

Hela perioden avslutas med en 4-veckorsperiod, vilken syftar till att förbereda eleven för hur den individuella planen ska fullföljas efter det att utbildningens 80 veckor avslutats. Denna period är mycket individuellt upplagd beroende på individuell utbildningsplan och behov.

Perioden innehåller:

- Företagsförlagd utbildning på lärlingsplats på den öppna arbetsmarknaden.
- Orienteringskurs som lärlingsintroduktion.
- Yrkeskurser, såsom t ex *Hantverksteknik*.
- Individuellt stöd.
- Uppföljningar av den uppsatta planen vid utsatta kontrollpunkter.

Perioden kan innehålla:

- Teoretiska kurser på grundskole- och gymnasienivå såsom t ex svenska, engelska och matematik. Nivå beroende på tidigare betyg i ämnet.
- Yrkesteoretiska kurser vilka inte är kursplanestyrd, men nödvändiga i yrket såsom t ex *Heta arbeten*.
- Vägledning genom Sthlm stad till annan aktivitet.

Tidsplan

Övergripande tidsplan måste utarbetas tillsammans med styrgruppen.

På elevnivå ligger 80 veckors utbildning i en följd med sommarsemester på tre veckor samt ytterligare 1 veckas ledighet över jul/nyår. Beroende på elevens insteg i utbildningen faller detta olika ut.

Avgörande förutsättningar

Arbetsgrupp jfr *kreativa teamet*, som konkret kan ansvara för och arbeta med utgångspunkter, behov och konsekvenser av det helt avgörande tillsammans.

Nya styrdokument måste utarbetas gemensamt. I detta bör tydligt ingå **begreppsdefinitioner** och **ansvarsområden** i arbetsvardagen för projektets aktörer.

Informations- och introduktionsmöten bör utarbetas tillsammans med aktörer som *Merit*, *Jobbtorg* m fl. **Informationsmaterialet** behöver ses över och göras mer ”knivskarpt”.

Intag bör huvudsakligen ske genom remittering vilket är Sthlm stads ansvar. Möjligheten till spontanrekrytering finns kvar men HN måste få tillgång till befintlig information från övriga aktörer innan intag. Varje intag ska sålunda vara scannat genom den information som finns i Sthlms stad.

Vägar för **utgången** ur projekt/utbildning måste utarbetas i förhållande till övriga aktörer så att tydlig vägledning vidare kan ges till den enskilde eleven. Detta bör vara Sthlm stads ansvar.

Försörjningsmodell/nivå för eleverna behöver utarbetas. Åtminstone under utbildningens 12 första veckor där eleven bör beredas försörjningsstöd, eller annat. En möjlig förlängning med denna ersättning under kommande 4 veckor vore önskvärd. Under vecka 17-80 kan CSN vara aktuellt eller eventuellt vidare försörjningsstöd, CSN eller annat. Denna ersättning måste utarbetas och beslutas av styrgruppen; gruppens beslut måste sedan vara tvingande för vägledning in i utbildningen.

Övergripande tidsplan måste utarbetas då hittillsvarande förutsättningar nu förändras samt att föreslagna upplägg innebär annat sätt att organisera och strukturera mottagande av eleverna. Detta är också kopplat till utredning av resurser/resursfördelning.

Ny ersättningsmodell till anordnare måste utredas. Ovan föreslagna utbildningsupplägg är betydligt mer resurskrävande än nuvarande; detta i kombination med att erfarenheterna dragna av dagens ersättningsmodell visat att denna redan nu varken är optimal eller täckande.

Nuvarande ersättningssystem med 6000:-/vecka löper ut 20110831. Om fortsättning med Järva-lärling sker enligt förslag så bör denna nya modell följas av ett nytt ersättningssystem oavsett tidpunkt för utbildningsstart dvs om denna start äger rum innan 20110831 så bör ersättningen för dessa elever hänga med elev. Ersättning för ”gamla” elever kan ske enligt den gamla ”tariffen”.

Erfarenheter från det gångna året visar tydligt den ojämnhet som denna elevgrupp innebär när det gäller närvaro och flöde genom systemet; detta i kombination med det behov av lugn som verksamheten behöver för att möta denna ojämnhet gör att vi anser att ersättningen till

verksamheten bör ligga på en förutbestämd nivå. Ersättningen bör sålunda ha en fast (som inkluderar x antal stående platser) och en rörlig del (i förhållande till konkret elevantal samt eventuellt närvaro på lärlingsplats). Detta för att garantera verksamheten lugn men också möta reellt elevantal.

På elevnivå betyder då detta att vecka 1-16 ligger med fast ersättning. Denna periods ersättning kan inte vara närvarorelaterad. Vecka 17-80 ges ersättning per konkret elev samt dennas närvaro. Prövning bör dock göras av nuvarande närvaronivå 80%, vilken möjligen kan vara realistisk som mätetal mot slutet, eller senare delen, av utbildningen.

Tillgång till resursteam genom Sthlms stad bör utredas. Under nuvarande uppläggs gång har det tydligt framkommit behov av specialistkompetens såsom t ex psykolog. Detta behov är dock varierande och att stadigvarande ha denna kompetens på plats skulle innebära en ökad kostnad som inte alltid är nödvändig. Vi föreslår därmed en utredning kring möjligheten att få tillkalla denna typ av expertkompetens vid behov genom Sthlm stad.

Lunch och SL-kort. Beroende på ersättning till eleven. Första 12 veckorna bör ha detta inbakat – under följande 68 veckor måste detta relateras till elevens försörjning. Detta kan inkluderas i ersättningen till HN och administreras av HN.

Mari Ann Schager
Rektor, Hantverksakademin

Joakim Hedqvist
Verksamhetschef Järva